

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om djurvälstånd och 17 § i lagen om medicinsk behandling av djur

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om djurvälstånd och 17 § i lagen om medicinsk behandling av djur (RP 32/2026 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motion:

- lagmotion LM 27/2024 rd Inka Hopsu gröna m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 122 och 126 § i lagen om djurvälstånd.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Marianne Kajander, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Tiina Pullola, jord- och skogsbruksministeriet
- ledande expert Satu Raussi, Djurens välfärdscentral
- specialsakkunnig Riitta Rahkila, Livsmedelsindustriförbundet rf
- sakkunnig, veterinärmedicin Olli Heino, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- sakkunnig Cecilia Nyholm, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf
- chef för expertarbete, veterinär Pihla Markkola, Djurskyddet Finland rf
- ordförande Mikko Turku, Finlands Veterinärförbund rf
- verksamhetsledare Ari Berg, Suomen Sikayrittäjät ry
- direktör för samhällskontakter Risto Lahti, Atria Abp.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- professor Claudio Oliviero, Helsingfors universitet, veterinärmedicinska fakulteten
- Livsmedelsverket
- Djurens hälsa ETT rf
- Animalia ry
- Eläinoikeusakatemia ry
- Finska Köttbranschens Förbund rf

Betänkande JsUB 11/2026 rd

- Förbundet för Ekologisk Odling rf
- Suomen Kunnaneläinlääkäriiliitto - Finlands Kommunalveterinärförbund ry
- Föreningen för Finlands Produktionsdjursveterinärer rf
- Atria Abp
- HKScan Abp
- Snellmans Köttförädling Ab.

Inget yttrande av

- justitieministeriet.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONEN

Propositionen

I propositionen föreslås det att lagen om djurvälstånd och lagen om medicinsk behandling av djur ändras.

I lagen om djurvälstånd preciseras den bestämmelse som gäller ersättning som staten betalar till kommunerna, och den bestämmelse upphävs som från och med den 1 januari 2035 förbjuder kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur.

Lagen om medicinsk behandling av djur föreslås bli ändrad så att den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats får överlåta ett injicerbart lokalbedövningsmedel för kirurgisk kastrering av grisar också till gårdar som inte har anslutit sig till ett riksomfattande djurhälsovårdsprogram.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft sommaren 2026.

Lagmotionen

I lagmotion LM 27/2024 rd föreslås det att lagen om djurvälstånd ändras så att användning och underhåll av grisningshäckar och insemineringshäckar förbjuds helt och hållet efter en övergångsperiod, utan undantag. Övergångsperioden upphör i alla situationer vid ingången av 2028. Dessutom föreslås det att övergångsperioden för kirurgisk kastrering av grisar förkortas till 2028.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår att lagen om djurvälstånd ändras så att den bestämmelse upphävs som från och med ingången av 2035 förbjuder kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur. Samtidigt föreslår regeringen att lagen om medicinsk behandling av djur ändras så att den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats får överlåta ett

Betänkande JsUB 11/2026 rd

injicerbart lokalbedövningsmedel för kirurgisk kastrering av grisar också till gårdar som inte har anslutit sig till ett riksomfattande djurhälsovårdsprogram. Det föreslås också att bestämmelsen om ersättning som staten betalar till kommunerna preciseras i lagen om djurvälstånd. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med de smärre ändringar som anges nedan.

Syftet med propositionen är att förhindra merkostnader för svinbranschen till följd av det kastreringsförbud som fastställs i lagen om djurvälstånd och att på så sätt hjälpa branschen att klara av det svåra marknadsläget, som bland annat beror på den allmänna kostnadsökningen och på de ökade ekonomiska riskerna till följd av programmet för salmonellaövervakning, som genomförs för att skydda folkhälsan. Avsikten med propositionen är att säkerställa att exporten av svinkött till Asien och Förenta staterna inte försvåras av kastreringsförbudet. Målet är således att säkra den inhemska svinköttsproduktionen och den finländska försörjningsberedskapen. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att kirurgisk kastrering av grisar och förbudet mot kastreringen har konsekvenser för djurens välbefinnande, svinuppfödningen och den inhemska svinköttsproduktionen samt för marknaden för svinkött i Finland och internationellt. Utskottet granskar nedan närmare dessa konsekvenser av kastrering av svin och bedömer också kort de alternativ till kirurgisk kastrering av svin som presenterats i uppgifter till utskottet.

Uppfödning och kastrering av svin med tanke på djurens välbefinnande

Enligt övergångsbestämmelserna i den gällande lagen om djurvälstånd träder förbudet mot kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur i kraft först vid ingången av 2035, efter en lång övergångsperiod. Upphävandet av förbudet påverkar således inte svinens välbefinnande jämfört med nuläget. Ändringen har dock konsekvenser för svinens välbefinnande i framtiden. Utan smärtlindring är kastrering av grisar ett mycket smärtsamt ingrepp, och all smärta som ingreppet orsakar kan inte elimineras med lokalbedövning och smärtstillande medel. Vid kastrering utsätts unga djur för smärta, stressande behandlingar och eventuella infektioner. Branschaktörerna, det vill säga producenter, industri, handel, forskare, veterinärer och djurskyddsorganisationer, undertecknade redan 2010 tillsammans en europeisk deklARATION om att fasa ut kirurgisk kastrering. Trots detta har utvecklingen gått långsamt och inget EU-land har infört ett allmänt kastreringsförbud.

Finland har varit en föregångare när det gäller att främja djurens välbefinnande, och också det första EU-landet att fastställa ett förbud mot kastrering av svin i sin lagstiftning. Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att de välmående finländska produktionsdjuren redan länge har haft ett gott rykte både nationellt och internationellt. Finland är till exempel utöver Sverige det enda EU-landet där svin föds upp med långa svansar, trots att rutinmässig svanskupering av svin i princip är förbjudet i hela EU enligt direktiv 2008/120/EG om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning. Svanskupering är en åtgärd som syftar till att förebygga svansbitning hos svin. I de länder som tillåter svanskupering genomförs ingreppet i allmänhet utan smärtlindring hos grisar som är några dagar gamla. I Finland förbjuder lagstiftningen också att hela golvet är gallergolv vid svinuppfödning, och ett fast golv möjliggör användning av stimulans och strö som en del av modellen för uppfödning av svin med lång svans. Även till denna del avviker den finländska modellen för svinuppfödning från rådande praxis i Europa. Jord- och skogsbruksutskottet anser det vara viktigt att svinens välbefinnande också i fortsättningen

Betänkande JsUB 11/2026 rd

utvecklas så att den finländska produktionsmodellen och uppfödningssätten beaktas på ett heltäckande sätt.

Även om all smärta och allt lidande i samband med kirurgisk kastrering inte kan elimineras, är det möjligt att effektivt förbättra grisarnas välbefinnande genom tillräcklig smärtlindring. Enligt en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av lagen om djurvälstånd har det varit obligatoriskt att ge antiinflammatoriska läkemedel i samband med kirurgisk kastrering redan från och med ingången av 2024. Enligt samma förordning ska dessutom lokalbedövning användas från och med ingången av 2027 i samband med kirurgisk kastrering av smågrisar som är högst sju dagar gamla. Lokalbedövning i kombination med antiinflammatoriska läkemedel är en effektiv och allmänt godkänd metod som också används hos andra djurarter och människor vid kortvariga kirurgiska ingrepp. Trots smärtlindring som uppfyller minimikraven i lagstiftningen kan all smärta som beror på ingreppet inte avlägsnas. Smärtlindring efter ingreppet stöds dock också via den ersättning för djurens välbefinnande som ingår i systemet för jordbruksstöd, och gårdarna kan frivilligt redan nu ge smågrisarna ytterligare ett antiinflammatoriskt läkemedel för att lindra kvarstående smärta. Jord- och skogsbruksutskottet anser det vara viktigt att man vid kastrering av smågrisar sörjer för smärtlindringen så väl som det är möjligt enligt de senaste vetenskapliga rönen.

Finlands största slakterier, som täcker största delen av landets svinköttproduktion, har börjat använda bedövning på sina avtalsgårdar redan vid ingången av 2026. För att lokalbedövningen ska fungera är det väsentligt att den ges korrekt. Enligt lagstiftningen får bedövningen ges endast av en utbildad person. Till utbildningen hör utöver teoriutbildning ett praktiskt fristående prov som en veterinär som genomgått utbildningen godkänner på gården. Djurets ägare eller innehavare ska ha en plan för medicinsk behandling som han eller hon själv kan utarbeta eller skaffa som experttjänster till exempel av en veterinär. Dessutom har djurets ägare eller innehavare möjlighet att välja att åtgärden utförs av en veterinär, vilket innebär att också ansvaret för användningen av läkemedel förblir hos veterinären. Enligt uppgifter till jord- och skogsbruksutskottet har den föreslagna regleringen i anslutning till ändringen av lagen om medicinsk behandling av djur i huvudsak ansetts vara ändamålsenlig och motiverad, men vissa smärre preciseringar har föreslagits i regleringen. Utskottet föreslår till denna del en ändring i 17 § i lagen om medicinsk behandling av djur. Utskottets ändringsförslag behandlas utförligare i detaljmotiven nedan.

Ekonomiska och produktionsmässiga konsekvenser av kastrering av svin

Smågrisarna har kastrerats i Finland i första hand för att en del galtar i och med könsmognad utvecklar en lukt i köttet som kommer fram när köttet tillreds. En del personer upplever galtlukten som obehaglig. Galtköttet har också en annan sammansättning än köttet från kirurgiskt kastrerade svin, särskilt när det gäller fettsyrasammansättning och tekniska egenskaper. För närvarande har således kött från okastrerade svin sämre egenskaper i fråga om lukt och smak och därmed är också det ekonomiska värdet lägre än värdet på svinkött som produceras enligt den nuvarande modellen. På EU-nivå har det ännu inte heller etablerats någon tillförlitlig, kostnadseffektiv och allmänt tillämplig metod för att identifiera galtlukter. Därför godkänner många länder som importerar finsk svinkött, såsom Kina, Sydkorea och Nya Zeeland, i regel inte kött från okastrerade galtar. Om exportmarknaden inte godkänner köttet får det ekonomiska konsekvenser

Betänkande JsUB 11/2026 rd

för sektorns lönsamhet. Exporten av svinkött är lönsam för Finland och stöder den inhemska produktionens konkurrenskraft och lönsamhet.

Enligt propositionen skulle ett kastreringsförbud medföra vissa ekonomiska fördelar också för producenterna tack vare bättre foderverkningsgrad, snabbare produktionscykel och minskad arbetsmängd. Enligt köttindustrins bedömning skulle köttindustrin dock orsakas avsevärda kostnader under de följande tio åren, enligt uppskattning 350 miljoner euro. I slakterierna skulle det behövas betydande strukturella förändringar, eftersom exempelvis hanteringen och sorteringen av slaktkroppar skulle ändras väsentligt jämfört med nuläget. Användning av okastrerade galtar som livsmedel förutsätter också att metoder för identifiering av galtlukt utvecklas. Det finns ingen färdig identifieringsmetod som direkt kan införas och lämpar sig för slakteriets linjetakt. Pellervon taloustutkimus PTT ry genomförde en utredning om de ekonomiska konsekvenserna av ett förbud mot kirurgisk kastrering för svinköttsproduktionen i Finland (303/2025). Enligt utredningens slutsatser är de totala kostnaderna av ett kastreringsförbud för produktionen i genomsnitt 11,89 euro per galt. Enligt utredningen är det mycket osäkert om de ökade kostnaderna förs över till industrins försäljningspriser och vidare till konsumentpriserna.

Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att Finland är en del av EU:s inre marknad och att den gemensamma regleringen av den inre marknaden har stor betydelse för den finländska svinhushållningens konkurrenskraft. Den finländska svinköttsproduktionen utgör endast cirka 0,8 procent av den europeiska svinköttsproduktionen. I Finland är produktionskostnaderna för svinkött redan nu högre än i konkurrentländerna på grund av ambitiösa krav på djurens hälsa och välbefinnande, såsom salmonellafrihet och förbudet mot svanskupering. Svingårdarnas lönsamhet har enligt lönsamhetsbokföring vid gårdar varit svag åren 2023—2025. Det försvårar gårdarnas möjligheter att anpassa sig till förändringar. Det svåra ekonomiska läget tar sig också uttryck i en kraftig minskning av antalet svingårdar. Det är svårt att upprätthålla den inhemska produktionens konkurrenskraft i en situation där det inom den inre marknaden ställs strängare krav på finländska aktörer än på konkurrentländerna, utan motsvarande begränsningar för importerat kött.

Alternativ till kirurgisk kastrering av svin

I propositionen beskrivs som alternativ till kirurgisk kastrering av svin den immunokastrering som redan används i vissa länder, kastrering vid full narkos och uppfödning av okastrerade galtar. Immunokastrering är än så länge en ganska ovanlig metod, men dess popularitet har under de senaste åren ökat ute i världen som ett alternativ till kirurgisk kastrering. Immunokastrering är en vaccinliknande injektion som förhindrar utvecklingen av testiklarna hos galten och därmed uppkomsten av galtlukt. Den fördröjer grisarnas pubertet och påverkar därmed svinens beteende på samma sätt som kirurgisk kastrering. Vid immunokastrering ersätts kirurgisk kastrering med två vaccinationer till slaktsvin. Immunokastreringen kräver noggrann tajmning av injektionerna. Enligt vissa erfarenheter kan enskilda slaktdjur trots åtgärden ha galtlukt. Även i Finland finns det intresse för att använda sådan kastrering särskilt bland ekologiska producenter, men för närvarande tillåter inte EU-lagstiftningen att immunokastrering används inom ekologisk produktion.

Betänkande JsUB 11/2026 rd

I samband med beredningen av lagen om djurvälstånd granskades också möjligheten att kräva bedövning av grisarna vid kastreringen. Bland EU-länderna är kirurgisk kastrering utan generell anestesi förbjudet i Tyskland och största delen av de tyska svinen kastreras under anestesi med isofluran. Anestesi är dock förknippad med risker för grisarnas välbefinnande och eventuellt också med arbetarskyddsrisiker för den som utför ingreppet. Vidare är anesthesiutrustningen dyr och anesthesin ökar ytterligare den arbetsmängd som kastreringen medför för gården. Bland annat av dessa orsaker fastställdes det i samband med stiftandet av lagen om djurvälstånd att den smärtlindring som krävs i samband med kastrering av smågrisar baserar sig på antiinflammatorisk medicinering och lokalbedövning.

I Europa är uppfödning av okastrerade galtar det vanligaste sättet att undvika kirurgisk kastrering. Bland de europeiska länderna föds största delen av galtarna upp okastrerade exempelvis i Irland, Storbritannien, Portugal, Spanien och Nederländerna. Utskottet erfar att uppfödningen av okastrerade galtar är förknippad med betydande utmaningar för djurvälstånden. Undersökningar visar att galtarna är aggressivare och aktivare, vilket ökar mängden strider, skador och stress samt försvåra skötseln. Dessutom kan det förekomma mer beteendestörningar, såsom svansbitning. I många länder som gynnar uppfödning av okastrerade galtar är det mycket vanligt att utföra svanskupering, vilket är förbjudet i Finland. Gruppuppfödning av okastrerade galtar förutsätter att uppfödningförhållandena ändras så att djurens välbefinnande förbättras och djurens ekonomiska effektivitet bevaras. Utvecklingen av genetiken spelar också en central roll för att säkerställa djurens välbefinnande vid gruppuppfödning av galtar. Betydande förändringar genom genetiken kräver dock långsiktigt arbete och satsningar.

Jord- och skogsbruksministeriet finansierar ett treårigt projekt vid Naturresursinstitutet. Projektet avslutas den 31 maj 2026 och inom det undersöks bland annat uppfödning av kastrerade och okastrerade svin, deras välbefinnande, köttets kvalitet och förädling, konsumtionen av svinkött samt metoder för identifiering av galtlukter. Också förekomsten av galtlukter utreds. Slutligen bedöms de ekonomiska och produktionsmässiga konsekvenserna av alternativen till kastrering av hangrisar i produktionskedjan. Projektet håller på att avslutas och enligt de preliminära resultaten av uppföljning på svingårdar har de uppskattade negativa hälsokonsekvenserna av uppfödning av okastrerade svin varit mindre än väntat. Däremot har galtlukter observerats i en ganska stor andel av köttproverna från okastrerade svin. Därför behövs det ytterligare undersökningar så att produktionen av okastrerade svin ska kunna genomföras utan att försvaga den ekonomiska hållbarheten i svinköttets produktionskedja.

Slutsatser

Jord- och skogsbruksutskottet anser att utvecklingen av djurens välbefinnande bör främjas genom åtgärder som i praktiken är genomförbara och förenliga också med den internationella verksamhetsmiljön. Som det konstateras ovan kan ett ensidigt kastreringsförbud i Finland avsevärt försämra den inhemska svinköttsproduktionens lönsamhet. Jord- och skogsbruksutskottet anser därför att det är viktigt att Finland också i fortsättningen aktivt arbetar för en gemensam lösning på EU-nivå i fråga om kastreringsförbud. Ovan beskrivs alternativ till kirurgisk kastrering av svin, och särskilt immunokastrering har ansetts vara ett bättre alternativ än kirurgisk kastrering med tanke på djurens välbefinnande och också ett alternativ som är ekonomiskt genomförbart i framtiden. Enligt enkätundersökningar vill också finländska

Betänkande JsUB 11/2026 rd

konsumenter genom sina val främja produktionssätt som förbättrar djurens välbefinnande. Jord- och skogsbruksutskottet anser att det är välkommet att djurens välbefinnande förbättras genom frivilliga och marknadsmässiga åtgärder och att det bör erbjudas stöd bland annat genom satsningar på forskning och ökad medvetenhet bland konsumenterna.

Utskottet välkomnar därför propositionens förslag om upphävande av förbudet mot kastrering av svin och andra åtgärder i anslutning till det. Utskottet föreslår därför att förslaget om att förkorta övergångsperioden för kirurgisk kastrering av grisar i lagmotion LM 27/2024 rd förkastas. Utskottet föreslår också att förslaget i samma lagmotion om att användning och underhåll av grisionshäckar och insemineringshäckar förbjuds förkastas. Lagen om djurvälstånd begränsar redan användningen av befintliga insemineringshäckar och grisionshäckar, fastställer en övergångsperiod för användningen av insemineringshäckar och förbjuder ibrukttagande av nya grisionshäckar. EU-kommissionen förväntas inom kort lägga fram ett förslag som uppfyller kraven i det europeiska medborgarinitiativet ”End the Cage Age” för att förbjuda buruppfödning av djur. Ett förbud mot användning av grisionshäckar och insemineringshäckar ingår i medborgarinitiativets krav. Om EU-lagstiftningen förutsätter en snabbare övergång till burfria produktionsmetoder, kommer också bestämmelserna i lagen om djurvälstånd att ses över. Utskottet anser i detta läge att de krav som redan ingår i lagen är motiverade och står i proportion till de ekonomiska kostnader som kraven medför.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om djurvälstånd

120 §. Innehav av vissa djurindivider. Paragrafen innehåller bestämmelser om innehav av vissa djurindivider tills de dör. Det är fråga om en övergångsbestämmelse som gör det möjligt att inneha vissa djurindivider som hålls som produktionsdjur eller cirkusdjur eller i en ambulerande djurutställning till slutet av deras naturliga livslängd. Bestämmelsen ändrades som en del av ett lagstiftningspaket för att genomföra lagstiftningen om reformen av statens regionförvaltning (RP 13/2025 rd). Avsikten med lagstiftningen om regionförvaltningsreformen var att i fråga om denna paragraf ändra endast den anmälan om innehav av djur som avses i 2 mom. så att den ska göras till Livsmedelsverket i stället för till regionförvaltningsverket. Trots detta har paragrafen i samband med reformen på grund av ett misstag ändrats helt och hållet, vilket innebär att 1 och 3 mom. har strukits ur paragrafen. Det tekniska felet i samband med regionförvaltningsreformen måste korrigeras för att rätten för dem som har handlat i enlighet med övergångsbestämmelsen att inneha djurindivider fram till slutet av deras naturliga livslängd också i fortsättningen ska kunna garanteras på behörigt sätt till exempel i samband med tillsyn. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att de moment som utelämnats på grund av det tekniska felet återinförs i sin tidigare form.

2. Lagen om ändring av 17 § i lagen om medicinsk behandling av djur

17 §. Annan överlåtelse av läkemedel. I paragrafen föreskrivs det om under vilka förutsättningar en veterinär i vissa situationer kan överlåta läkemedel till den som äger eller innehar djur med avvikelser från vad som föreskrivs i 15 och 16 §. I propositionen föreslås det att

Betänkande JsUB 11/2026 rd

det till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Enligt det nya momentet får den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats överlåta ett injicerbart lokalbedövningsmedel avsett för kirurgisk kastrering av grisar till den som äger eller innehar grisar. En förutsättning för överlåtelse är enligt det föreslagna 2 mom. att grisens ägare eller innehavare eller en person som denne har utsett har rätt att utföra lokalbedövning. Det krävs också att veterinären kontrollerar planen för medicinsk behandling och försäkras sig om att djurets ägare eller innehavare har tillräcklig förmåga och färdighet att identifiera behovet av medicinering och hantera läkemedel. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att det vid kastrering av smågrisar finns tillgång till smärtlindring med antiinflammatoriska läkemedel och bedövningsmedel i enlighet med lagstiftningen om djurvälstånd och att läkemedlen inte får användas för andra ändamål. Eftersom användningsändamålet för läkemedlen redan är strikt avgränsat i lag, behöver det inte förutsättas att djurets ägare eller innehavare har förmåga att identifiera behovet av medicinering. Jord- och skogsbruksutskottet föreslår att kravet på djurets ägares eller innehavares förmåga att identifiera behovet av medicinering stryks för att förtydliga detta.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 32/2026 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Riksdagen forkastar lagförslaget i lagmotion LM 27/2024 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om djurvälstånd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om djurvälstånd (693/2023) 126 § och
ändras 118 och 120 §, av dem 120 § sådan den lyder i lag 639/2025, som följer:

Betänkande JsUB 11/2026 rd

118 §

Ersättning som staten betalar till kommunerna

Bestämmelser om kommunens rätt att av statens medel få ersättning för utförandet av sådana uppgifter som kommunalveterinären enligt denna lag ska sköta finns i 22 § i veterinärvårdslagen (285/2023). Bestämmelserna i 1 mom. i den paragrafen tillämpas också på de veterinäruppgifter som kommunen enligt 7 § 3 mom. i denna lag ansvarar för att ordna.

120 § (Ny)

Innehav av vissa djurindivider

Vad som föreskrivs i 8 § 2 mom. tillämpas inte på sådana djurindivider som hålls som produktionsdjur eller cirkusdjur eller i en ambulerande djurutställning och som har börjat hållas före lagens ikraftträdande. Djurägaren eller djurhållaren får inneha djuret tills det dör. Bestämmelser om motsvarande undantag för djurindivider som hålls som sällskaps- eller hobbydjur får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Djurägaren eller djurhållaren ska anmäla innehav av andra djur än sådana som avses i bilaga 1 till regionförvaltningsverket inom sex månader från det att denna lag har trätt i kraft.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och hur den görs får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om medicinsk behandling av djur

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) 17 § som följer:

Betänkande JsUB 11/2026 rd

17 §

Annan överlåtelse av läkemedel

Med avvikelse från 15 och 16 § får den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats överlåta immunologiska veterinärmedicinska läkemedelspreparat till den som äger eller innehar pälsdjur, fiskar och fjäderfå för förebyggande av sjukdom hos dessa djur. Dessutom får veterinären överlåta läkemedel att läggas i reserv till den som äger eller innehar pälsdjur för behandling av sjukdomar eller sjukdomssymtom hos dessa djur. En förutsättning för överlåtelse är att veterinären regelbundet kontrollerar djurens hälsotillstånd, utarbetar en hälsovårdsplan och en plan för användningen av immunologiska och andra veterinärmedicinska läkemedelspreparat på djurhållningsplatsen samt försäkrar sig om att djurets ägare eller innehavare har tillräcklig förmåga och färdighet att identifiera behovet av medicinering, hantera läkemedel och ge läkemedel till djur.

Med avvikelse från 15 och 16 § får den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats överlåta ett injicerbart lokalbedövningsmedel avsett för kirurgisk kastrering av grisar till den som äger eller innehar grisar. En förutsättning för överlåtelse är att veterinären försäkrar sig om att grisens ägare eller innehavare eller en person som denne har utsett har en i lagstiftningen om djurvälstånd föreskriven rätt att utföra lokalbedövning. En ytterligare förutsättning för överlåtelse är att veterinären kontrollerar planen för medicinsk behandling och försäkrar sig om att djurets ägare eller innehavare har tillräcklig förmåga och färdighet att ~~identifiera behovet av medicinering och~~ hantera läkemedel. Veterinären får överlåta lokalbedövningsmedel att läggas i reserv högst för de följande fyra månadernas behov.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om villkor och begränsningar för sådan överlåtelse av läkemedel som avses i 1 och 2 mom. och för användningen av överlåtna läkemedel, om veterinärbesök på djurhållningsplatser, om urval och kvantiteter av läkemedel som får överlåtas samt om planen för medicinsk behandling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande JsUB 11/2026 rd

Helsingfors 27.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ritva Elomaa saf
vice ordförande Anne Kalmari cent
medlem Markku Eestilä saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Janne Jukkola saml
medlem Teemu Kinnari saml
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Helena Marttila sd
medlem Anders Norrback sv
medlem Jenna Simula saf
medlem Timo Suhonen sd (delvis)
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd
ersättare Johan Kvarnström sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuire Taina.

Betänkande JsUB 11/2026 rd **Reservation 1**

Reservation

Motivering

I propositionen (RP 32/2026 rd) föreslås det att lagen om djurvälstånd ändras så att den bestämmelse som gäller ersättning som staten betalar till kommunerna preciseras och den bestämmelse upphävs som från och med den 1 januari 2035 förbjuder kirurgisk kastrering av svin som hålls som produktionsdjur.

Vidare föreslås lagen om medicinsk behandling av djur bli ändrad så att den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats får överlåta ett injicerbart lokalbedövningsmedel för kirurgisk kastrering av grisar också till gårdar som inte har anslutit sig till ett riksomfattande djurhälsovårdsprogram.

Dessutom föreslås det i 118 § en uppdatering av hänvisningsbestämmelsen i anknytning till ikraftträdandet av veterinärvårdslagen (285/2023), som trädde i kraft den 1 januari 2026. I stället för att hänvisa till 23 § i den upphävda veterinärvårdslagen (765/2009) hänvisas det till 22 § i den nya lagen.

Lagen om djurvälstånd reviderades äntligen under regeringen Marin efter en över tio år lång process. Lagen hette tidigare djurskyddslagen och hade till många delar blivit föråldrad och forskningsrönen om djurens arttypiska beteende och välbefinnande hade ökat. Reformen genomfördes som en balansgång mellan dels förbättring av djurens välbefinnande, dels behoven hos de näringar som anknyter till djurhållning. Avsikten var att genom långa övergångstider minska lagens konsekvenser för näringarna.

Syftet med lagen om djurvälstånd (693/2023) är att främja djurvälstånden och att på bästa möjliga sätt skydda djur så att deras välfärd inte blir lidande. Det är beklagligt och också oändamålsenligt med tanke på lagstiftningens förutsägbarhet att man så snart efter att lagen om välfärd stiftades vill ändra den och försvaga den innan målen för den nya lagen har hunnit nås eller innan de i detta fall ens har hunnit träda i kraft. För svinens del gäller fortfarande alla de motiveringar som stöder ett kastreringsförbud.

Uppfödning av galtar och användning av lokalbedövning undersöks för närvarande i Finland bland annat med finansiering från jord- och skogsbruksministeriet. Det är märkligt att man vill upphäva kastreringsförbudet redan innan dessa undersökningar har slutförts.

Det är värt att notera att aktörerna inom motsvarande sektor i Danmark har meddelat att de har som mål att avskaffa kirurgisk kastrering genom frivilliga åtgärder före 2030. Det är också mycket sannolikt att ett kastreringsförbud framskrider på EU-nivå under de närmaste åren och också Finland har förbundit sig att främja ett förbud i EU-lagstiftningen. En förutsägbar lagstiftning ligger i producenternas intresse.

Smärta och vävnadsskada som upplevs som ung är särskilt skadliga för djurens välbefinnande och utveckling. Kirurgisk kastrering orsakar vävnadsskada och smärta, som lokalbedövningen

Betänkande JsUB 11/2026 rd
Reservation 1

minskar men inte helt eliminerar. Skadorna och smärtan försämrar välbefinnandet hos grisarna inte bara under ingreppet och omedelbart efter det, utan under en längre tid. Därför måste målet vara att avstå från kirurgisk kastrering.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om djurvälstånd

I enlighet med riksdagens beslut
~~upphävs i lagen om djurvälstånd (693/2023) 126 § och~~
ändras i lagen om djurvälstånd (693/2023) 118 och 120 §, av dem 120 § sådan den lyder i lag 639/2025, som följer:

118 §

Ersättning som staten betalar till kommunerna

(Som i JsUB)

120 §

Innehav av vissa djurindivider

(Som i JsUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i JsUB)

Betänkande JsUB 11/2026 rd
Reservation 1

Helsingfors 27.5.2026

Helena Marttila sd
Johan Kvarnström sd

Betänkande JsUB 11/2026 rd **Reservation 2**

Reservation 2

Motivering

I propositionen föreslås det att lagen om djurvälstånd (693/2023) ändras så att bestämmelserna om den ersättning som staten betalar till kommunerna för uppgifter som kommunalveterinären utför preciseras och att förbudet mot kirurgisk kastrering av smågrisar, som skulle träda i kraft den 1 januari 2035, upphävs.

Lagen om medicinsk behandling av djur föreslås bli ändrad så att den veterinär som i huvudsak ansvarar för veterinärvården på en djurhållningsplats får överlåta ett injicerbart lokalbedövningsmedel för kirurgisk kastrering av grisar också till gårdar som inte har anslutit sig till ett riksomfattande djurhälsovårdsprogram.

I lagmotion LM 27/2024 rd föreslås det att lagen om djurvälstånd ändras så att användning och underhåll av grisningshäckar och insemineringshäckar förbjuds helt och hållet efter en övergångsperiod, utan undantag. Övergångsperioden upphör i alla situationer vid ingången av 2028. Dessutom föreslås det att övergångsperioden för kirurgisk kastrering av grisar förkortas från 2035 till 2028.

Regeringens förslag om att upphäva förbudet mot kastrering av smågrisar är ytterst problematiskt. Det är också problematiskt att lagstiftningen nu håller på att ändras redan innan den nya verksamhetsmodellen ens har hunnit införas eller forskningsprojekten i anslutning till den har slutförts. Förbudet mot kirurgisk kastrering stöds av flera olika synpunkter som underströks av ett stort antal sakkunniga i de yttranden som utskottet fått, bland annat av Finlands Veterinärförbund och Djurens välfärdscentral. Kirurgisk kastrering stöds egentligen bara av företag inom köttindustrin och av aktörer som har en nära koppling till dem.

Kirurgisk kastrering av grisar är ett mycket smärtsamt ingrepp. Vetenskaplig forskning har visat att kirurgisk kastrering tydligt försämrar grisarnas välbefinnande och hälsa — ingreppet är inte bara i sig extremt smärtsamt, utan kastreringen utsätter också grisarna för smärta som varar i flera dagar samt för olika infektioner och ökar dödligheten hos grisarna. Smärta och vävnadsskador i tidig ålder försämrar djurens välbefinnande både på kort och lång sikt.

Användning av lokalbedövningsmedel är inte en tillräcklig lösning på problemen med kirurgisk kastrering, eftersom de också är förknippade med betydande problem. Redan en bedövningsinjektion är i sig rätt smärtsam och misslyckas lätt om den inte ges av en veterinär. Alla bedövningsmedel avlägsnar inte heller den smärta som orsakas av kastrering, utan kan till och med öka den.

Det står klart att regeringens beslut om att slopa förbudet mot kirurgisk kastrering av grisar framför allt är ett resultat av de finländska köttföretagens lobbning och de ekonomiska aspekter som företagen understrukt och som baserar sig på siffror som köttföretagen själva har tagit fram. Det är befängt att man är beredd att ändra den lag som syftar till att skydda djurens välbefinnande utifrån önskemål från en industri vars kärnuppgift är att döda djur. Vi anser att ekonomiska

Betänkande JsUB 11/2026 rd **Reservation 2**

orsaker inte bör prioriteras när det gäller att lindra djurens lidande. Åtgärdens nödvändighet och alternativen bör bedömas ur djurets synvinkel, inte utifrån köttindustrins intressen eller exportens ”krav”.

Samtidigt finns det rikligt med evidens för att kirurgisk kastrering i själva verket på lång sikt försvagar svinindustrins ekonomiska lönsamhet. Detta beror på att kirurgisk kastrering ökar grisarnas dödlighet och saktar ner deras tillväxt. Enligt en kastreringsutredning från 2021 bedöms immunokastrerade galtar ge bättre avkastning än kirurgiskt kastrerade svin, och rapporten rekommenderar också att kirurgisk kastrering slopas.

Ett annat argument som köttföretagen använder för att motivera kirurgisk kastrering gäller exporten. Köttföretagen har velat betona att kött av okastrerade galtar eller immunokastrerade galtar inte kan exporteras till alla exportländer på grund av den galtluktsom utvecklas i kött från okastrerade grisar och som är obehaglig för konsumenten. Det handlar inte om livsmedelssäkerhet, utan om lukt- och smakegenskaper. Enligt kastreringsutredningen (2021) är farhågorna för att exporten äventyras i och med ett förbud mot kirurgisk kastrering emellertid inte motiverade. Kött från okastrerade galtar exporteras redan från flera europeiska länder, och största delen av galtarna föds upp okastrerade till exempel i Irland, Storbritannien, Portugal, Spanien och Nederländerna.

Det bör också noteras att Danmark, som är en av EU:s största svinkötsproducenter, har för avsikt att förbjuda kirurgisk kastrering av grisar från och med 2030. Frågor kring svinens välbefinnande blev ett viktigt valtema i våras. Danmark exporterar största delen av köttet till utlandet, vilket innebär att det inte är ett trovärdigt argument att exporten skulle stanna av i fråga om Finland. Danmark och flera andra europeiska länder visar en riktning som också utvecklingen av djurens rättigheter i Finland bör följa. Finland är inte det enda och 2035 inte ens det första EU-land där kirurgisk kastrering är förbjudet.

Med tanke på djurens välbefinnande är immunokastrering ett klart bättre alternativ än kirurgisk kastrering. Det är klart att den bästa lösningen med tanke på djurens välbefinnande ändå är att svinen inte kastreras alls, utan att de i stället ges betydligt mer livsrum och stimulans. Rekommendationerna från arbetsgruppen för avskaffande av kirurgisk kastrering av hangrisar (2023) visar att en ersättning för djurens välbefinnande kan användas för att kompensera kostnaderna för uppfödning av okastrerade galtar och immunokastrerade galtar när kirurgisk kastrering avskaffas, och näringen och industrin kan vid behov stödjas i att utveckla metoder för identifiering av galtluktsamt i andra behövliga utvecklingsåtgärder och investeringar.

Vi understöder dessutom innehållet i lagmotion LM 27/2024 rd som sammanförts med propositionen. Användning och underhåll av grisningshäckar och insemineringshäckar är inte som uppfödningmetoder förenliga med syftet med lagen om djurvälstånd. Det är fråga om häckar som hindrar djuret från att röra sig och gör det omöjligt att tillgodose arttypiskt beteende och artens grundläggande behov. Alla grisningshäckar bör förbjudas och användningen av dem upphöra. För gamla grisningshäckar behövs en kort övergångsperiod inom vilken användningen bör upphöra.

Betänkande JsUB 11/2026 rd Reservation 2

Om vi som stat vill garantera produktionsdjuren åtminstone en miniminivå av välbefinnande och iaktta syftet med lagen om djurvälstånd, måste kirurgisk kastrering slopas helt och hållet och förbudet verkställas så snabbt som möjligt. Därför understöder vi den tidsplan för förbudets ikraftträdande som föreslås i lagmotion LM 27/2024 rd.

Syftet med 1 § i lagen om djurvälstånd är att främja djurvälstånden och att på bästa möjliga sätt skydda djur mot men för deras välfärd, dvs. så att deras välfärd inte blir lidande. Att tillåta kirurgisk kastrering, även med lokalbedövning, strider klart och tydligt mot den gällande djurskyddslagstiftningen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet, och

att riksdagen godkänner lagförslag 1 med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

1.

Lag

om ändring av lagen om djurvälstånd

I enlighet med riksdagens beslut
~~upphävs i lagen om djurvälstånd (693/2023) 126 § och~~
ändras i lagen om djurvälstånd (693/2023) 118, ~~och~~ 120, 122 och 126 §, av dem 120 § sådan den lyder i lag 639/2025, som följer:

118 §

Ersättning som staten betalar till kommunerna

(Som i JsUB)

120 §

Innehav av vissa djurindivider

(Som i JsUB)

Betänkande JsUB 11/2026 rd
Reservation 2

122 § (Ny)

Undantags- och övergångsbestämmelser som gäller djurhållningsplatser för svin

På ett svinhus som är i drift när denna lag träder i kraft tillämpas i fråga om hållande av suggor och gyltor i insemineringshäckar 37 § 2 mom. från och med den 1 januari 2028. På ett svinhus eller en avdelning i ett svinhus som renoveras och på ett nytt svinhus eller en avdelning i ett svinhus som byggs efter ikraftträdandet av denna lag tillämpas när renoveringen eller det nya svinhuset eller avdelningen är klar 37 § 2 mom. i fråga om hållande av suggor och gyltor i insemineringshäckar.

Om ett svinhus som är i drift när denna lag träder i kraft byggs ut eller renoveras efter ikraftträdandet av denna lag får antalet grisningshäckar inte utökas. På ett sådant utbyggnads- och renoveringsprojekt på ett svinhus beträffande vilket bygglov har varit anhängigt före ikraftträdandet av denna lag tillämpas dock de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Gylta avser ett könsmoget svin av honkön från betäckningen eller semineringen fram till första grisningen. Sugga avser ett svin av honkön vid första grisningen och därefter.

Närmare bestämmelser om hållande av suggor och gyltor i grisningshäckar och insemineringshäckar utfärdas genom förordning av statsrådet.

126 § (Ny)

Övergångsbestämmelse som gäller kastrering av svin som hålls som produktionsdjur

Utan hinder av vad som föreskrivs i 15 § 2 mom. 4 punkten får svin som hålls som produktionsdjur inte kastreras kirurgiskt. Förbudet tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i JsUB)

Helsingfors 27.5.2026

Veronika Honkasalo vänst
Tiina Elo gröna